

KADUNUD RAHU

Liisi Rohumäe

Minu õele

INT. K.A.R.P. - PÄEV

Pime. Me ei saa suurt midagi aru.

MEHIS
(taob vastu seina)
Laske mind siit kohe välja!

Vaikus.

Sisse lülitub seinal olev videoekraan ja ruum täitub külma valgusega. MEHIS KORK (60) pöörab ennast selle suunas ja näeme tema nägu. Silma hakkab tema lopsakas juus ja see, et tal on seljas sõjaväemunder.

INT. K.A.R.P. JUHTRUUM - PÄEV

MARTA TELLMANN (40), samuti sõjaväemundris, heledate juustega, vaatab arvutiekraanil jooksvat otseülekannet K.A.R.P.-is toimuvast. Näeme ekraanil vilksamisi Mehist. Marta vajutab klaviatuuril ühte nuppu ja kõik läheb valgeks.

Kuuleme PÜSTOLILASKE.

EXT. RAND - PÄEV

Päike sillerdab meile vastu. Me ei näe suurt midagi. KOLM LAST (9-10. aastased) mängivad. Aga me ei näe neid selgelt, nad on vastu päikest.

Lapsed mängivad omaette. Vaikselt.

Ühe lapse varbad saavad märjaks. Ta kiljatab. Teised kaks naeravad selle peale. Jooksevad ka merelainete piirini.

Me ikka ei näe neid selgelt. Küll aga kuuleme nende kilkeid ja naeru.

MARTA (V.O.)
Mäletad seda päeva rannas? Kui isa
sai 40.

IIRIS (V.O.)
Ma mäletan, kuidas sa mulle autos
sülle oksendasid.

MARTA (V.O.)
See ei olnud mina, see oli Maarja.

IIRIS (V.O.)
Muidugi olid see sina.

MARTA (V.O.)
See ei olnud mina.

IIRIS (V.O.)
Raudselt olid sina.

MARTA (V.O.)
Ei olnud.

IIRIS (V.O.)
Raudselt.

MARTA (V.O.)
Ei olnud.

IIRIS (V.O.)
For sure.

MARTA (V.O.)
See ei olnud mina tegelikult ka.

IIRIS (V.O.)
Olid, olid, olid, olid, olid.

Nende hääled on hästi sarnased.

MARTA (V.O.)
Sellel päeval rannas--

IIRIS (V.O.)
(segab vahele)
Sellel päeval, kui sa mulle sülle
oksendasid.

MARTA (V.O.)
Sellel päeval me leidsime midagi.

Üks lastest astub teise liivakoogi peale ja viimane hakkab
nutma. Selle peale hakkab nutma ka eemal jalgupidi vees
mängiv laps. Ja takkatippu veel ka see, kes teise koogi peale
astus.

Kõik kolm last nutavad. Ja päike muudkui sillerdab.

Samal ajal ilmub ekraanile pealkiri:

KADUNUD RAHU

EXT. TALLINN, PEREKONNASEISUAMET, WC - HOMMIK

Peegli ees seisab ülikonnas ja mantliga Mehis Kork, küllaltki sellise väsinud olekuga. Ta õngitseb taskust välja telefoni, see HELISEB, tema seljas olev tumesinine pintsak on eest natuke kitsas. Mehis on jõulise kehaehitusega, küllaltki sümpaatse oleku ja väljanägemisega.

MEES (V.O.)
Tere hommikust kõigile kuulajatele.
Kell on üheksa ja viisteist
minutit. On reede 31. jaanuar.

Mehis ignoreerib kõnet, paneb telefoni taskusse tagasi.

Vaatab peeglisse ja sätib natuke oma juukseid.

MEES (V.O.)
Järjekordne kuulud Hollywoodi
meesnäitleja on langenud
süüdistuste ohvriks.

Mehis avab ukse ja väljub WC-st.

INT. ANGAAR - HOMMIK

SÕDUR teeb kätekõverdusi. Hoogsalt. Jõuliselt.

Ümberringi on palju sõjatehnikat.

Sõdur tõuseb püsti ja pöörab ringi - see on Marta Tellmann. Või vähemasti see on täpselt Marta Tellmanni nägu, ainult, et sõduri juuksed on tumepruunid ja lühikesed.

MEES (V.O.)
Mees on väidetavalt kommenteerinud
naiste riietust ja kehasid, aga noh
ikkagi ei ole ainult väidetavalt
sõnade tasemele jäänud, vaid on
neid naisterahvaid ka sobimatult
puudutanud.

INT. TALLINN, PEREKONNASEISUAMET, KABINET - HOMMIK

NAISTERAHVAS (daam 50ndates, isikupärasest riieuses) seisab ja ootab. Tema vastas istub AMETNIK (mees 30ndates). Naine vaatab kella oma käel, naeratab vabandavalt.

Tuppa siseneb Mehis, aeglaselt ja rahulikult, võtab istet. Ametnik hakkab rääkima, aga meie seda ei kuule.

Mehise telefon HELISEB taas. Naine viskab tema suunas koheselt laitva pilgu, Mehise vaigistab kõne, ei vaata meelega naise poole.

MEES (V.O.)
Üks naine on öelnud, et 2017.
aastal üritanud mees filmivõttel
tema seelikut ülesse tõmmata ja
seeliku alla vaadata.

NAINE (V.O.)
Ausalt öeldes ma ei kujuta seda
situatsiooni ette. Võibolla ta
kohendas seda seelikut. Ma ei tea.

Naisterahvas allkirjastab mingisuguse avalduse. Ulatab pastaka Mehisele. Mehise ei võta seda vastu, otsib midagi taskutest.

Sekunditki mõtlemata avab naisterahvas oma käekoti ja võtab sealt välja prillid, ulatab need Mehisele. Too paneb prillid ninale, loeb ja allkirjastab siis paberi.

Ametnik võtab dokumendi enda kätte ja kontrollib, kas kõik vajalikud lahtrid on täidetud.

MEES (V.O.)
Lõpuks loobusid naisterahvad selle
mehe läheduses liibuvate riiete
kandmisest.

NAINE (V.O.)
(muiates)
Nojah, aga kui see aitas.

Mehise vaatab korra naisterahva poole, kuid too vaatab eemale.

INT. ERM, A SISSEPÄÄS - HOMMIK

Avar ja valgusküllane ruum. Ühes nurgas on infopunkt ja selle vastas sissepääs, kust avaneb vaade parklale. Infopunkti kõrval on klaasuksed, sealt algab ERMi püsinäitus ja ajajoon.

Mööda maja kõnnivad ringi TURVATÖÖTAJAD koertega.

Marta (rahvusmustriga kampsunis, juuksed pikad, blondid ja patsis täpselt nagu kõige alguses) kõnnib niiske lapp käes seina ääres oleva klaaskarbi juurde.

Karp seisab aluse peal, see on seest tühi. Marta asub klaasi puhastama.

MEES (V.O.)

Kui sul pole ikkagi perfektne keha, siis pole ka mõtet midagi liibuvat omale selga tõmmata. Samuti on inimesed kirjeldanud, et tal oli kombeks paluda naistel end mõnda aega keerutada ja siis ta vaatas neid.

NAINE (V.O.)

(naerab)

Ausalt öeldes siit ei tule nagu praegu väga midagi sellist, et vahi perverti. Et siin võib jälle natuke olla see tõlgendamise küsimus. Tundub olevat selline heal järjel olevate Hollywoodi naiste mingi selline kättemaks praegu.

Klaasuste tagant veereb mööda JARMO KANN (32), ratastoolis, erkkollase dressikaga. Ta lehvitab Martale, aga Marta ei näe teda.

JARMO

Marta!

Aga ei midagi.

Jarmo KOPUTAB. Selle peale ehmatavad turvakoerad ja hakkavad HAUKUMA.

Selle peale ehmatab Jarmo ja tema jalge vahel oleva kohvikruusi sisu lendab pükste peale laiali.

EXT. TALLINN, VANALINN, ÜHE MAJA HOOV - HOMMIK

Mundris ja helkurvestiga MEESPOLITSEINIK (36) tõstab ettevaatlikult auto pagasiruumi hõbedase metallkasti. Tema kõrval seisab NAISPOLITSEINIK (33), kes mehe meelehärmiks kasti asukohta pisut kohendab.

MEES (V.O.)

Mees on peale loo avaldamist esinenud ka avaliku vabandusega, nii et midagi seal ikka on.

Naisplayitseinik lööb pagasniku kinni ja läheb istub rooli taha. Meespolitseiniku juurde tuleb MUUSEUMITÖÖTAJA, kes ulatab talle väikse kausta. Nad jäävad omavahel vestlema.

NAINA (V.O.)

Või siis ta on lihtsalt viisakas
vanahärra, kes leiab, et juhul kui
ma olen kellelegi liiga teinud,
siis olgu noh, ma vabandan.

Politseiauto hakkab liikuma. Meespolitseinik ütleb kiiruga
nägemist ja lippab kaust käes autole järele.

Auto peatub, meespolitseinik istub sisse.

Raadiost kostub:

MEES (V.O.)

Kuule kui sa oled 80-ne aastane. Sa
tuled nagu hoopis teisest ajastust,
kus on olnud teine kombestik. Ja
kui sa oled selline üle keskmise
naljamees ka võibolla ja sa teedki
teinekord mõne sellise väikse
vimka.

NAINA (V.O.)

See teema on juba nii
devalveerunud, et siin ei erista
enam, kus nüüd päriselt on midagi
ja ei ole.

EXT. TALLINN, VANALINN - CONTINUOUS

Politseivilkurite saatel sõidab muuseumihoovist välja
politseiauto.

MEES (V.O.)

Tänapäeva õrn kõrv võibolla pole
harjunud sellise teemaga.

NAINA (V.O.)

Sest iga ööklubi näpistamine ei ole
ahistamine.

INT./EXT. POLITSEIAUTO - CONTINUOUS

Ilm on küllaltki kehvakene. Naisplayitseinik lülitab kojamehed
sisse ja laseb aknapesuvedelikku akna peale. Hetkeks ei näe
me midagi.

EXT. TALLINN, LINNATÄNAVAD - CONTINUOUS

Sõidame autoga mõnda aega kaasa, kojamehed ikka käivad. Auto
võtab suuna Tartu poole.

MEES (V.O.)

Jah. Head õiguslased, palun tegelege nagu päris asjadega. Tegelege naisõiguste kaitsmisega riikides, kus on seda päriselt vaja ja ärge kaagutage siin mingist ahistamisest ja kommenteerimisest ja näpistamisest. Te kujutate natukene nagu liiga palju ette endale. Kell on üheksa ja kakskümmend viis minutit.

EXT. TALLINN, PEREKONNASEISUAMET - HOMMIK

Maja ees kõnnitee peal seisab must Mercedes-Benz S.

Mehis ja naisterahvas kõnnivad majast välja.

NAISTERAHVAS

Ma tean, et sa jäid meelega hiljaks. Terapeut ütleb, et see on üks sinu viise ennast kehtestada.

MEHIS

Sa ikka maksad veel sellele soolapuhujale. Ma ütlesin sulle korduvalt, et mul on täna kiire päev. Sina olid see, kellel oli just täna vaja siia tulla.

NAISTERAHVAS

Sul ei ole kunagi aega. Mis sel vahet.

Mehis õngitseb taskust välja rahakoti, võtab sealt välja 50-eurose ja ulatab naisele. Naisel on telefon käes, tellib Uberit vms.

MEHIS

Dagmar.

Naine vaatab raha arusaamatult.

MEHIS (CONT'D)

Riigilõiv. Ma ei jõudnud sulle ülekannet teha.

NAISTERAHVAS

Anna lastele.

Mehis paneb raha rahakotti tagasi.

MEHIS
Lähed tööle? Ma viskan su ära.

NAISTERAHVAS
Ei ole tarvis.

Hetkeks ei ütle kumbki midagi.

Mehis paneb mantlihõlmad eest kinni. Tema telefon HELISEB taas, ta võtab selle vastu.

MEHIS
(naisele)
Ma pean minema.

Naisterahval on telefon kõrva juures, ta ei ütle midagi. Tõstab käe kergelt lehvituseks.

Mehis jalutab Mercedes-Benz suunas. Tee peal tuleb talle vastu SÄRAV PRUUTPAAR (mees ja naine 30ndates).

Ühtäkki on pruutpaar Mehise ja naisterahva nägu. Sama elevil ja rõõmsad nagu nad tookord olid. Kuid ainult hetkeks. Noor pruutpaar on jälle enda nägu ja nad kõnnivad trepist ülesse.

Mehis jääb neile järele vaatama, pöörab siis tähelepanu tagasi telefonikõnele.

MEHIS (CONT'D)
(telefoni)
Oota, ütle uuesti.

Mehis on auto kõrval, avab tagumise ukse ja istub sisse.

INT. ERM, A SISSEPÄÄS - HOMMIK

Martal on just telefonikõne pooleli, ta viskab Jarmo suunas pabertaskurätiku. Jarmo kuivatab sellega oma pükse.

Marta võtab Jarmo käest kohvikruusi ja asetab selle lauale.

MARTA
(telefoni, vene keeles)
Ma ei saa praegu rääkida. Ära muretse, teen selle ära.
(paus)
Kõik on nii nagu kokku leppisime.
(Marta lõpetab kõne)

Taustal näeme klaasuste taga turvatöötajaid koertega. Neil paistab olevat mingisugune koosolek.

Marta tõstab paberid aluse peal oleva klaaskarbi sisse. Näeme, et esimesel lehel ilutseb kiri "Tartu rahuleping". See näeb vägagi päris välja.

JARMO
Mida sa teed?

MARTA
Fotograaf soovis näha, kuidas see jääb. Võibolla peab asukohta muutma.

Jarmo vaatab ringi, kedagi pole näha peale nende kahe. Ka turvatöötajad koertega on kadunud.

JARMO
Missugune fotograaf? Kas sa lihtsalt teed siin asja, et äkki Andrei tuleb või?

MARTA
Ei. Ole tasa. Ma ei tea kuhu see fotograaf läks.

Marta läheb õige Jarmo juurde, vaatab enne ringi, et kedagi silmapiiril pole.

MARTA (CONT'D)
Ta lisas mu Facebooki sõbraks.

JARMO
Fotograaf või?

MARTA
Ei, Andrei.

JARMO
Väga tore. Mis ta ütles?

MARTA
Midagi ei öelnud, saatis mulle sõbrakutse ja kõik. Ma ei ole teda peale seda näinud, ta oli ära Narvas see nädal.

JARMO
Kellega ta seal Narvas oli? Pani ta mingeid pilte ka üles? Sa raudselt stalkisid teda.

Ruumi siseneb FOTOGRAAF (naine, 30ndates).

MARTA
Näe, fotograaf.

JARMO
Kirjuta talle.

MARTA
(räägib eriti vaikselt)
Mida ma talle kirjutan? Ei. Unusta
ära.

JARMO
Kirjuta, et ta paneb su südame
kiiremini põksuma, kui Tartu
rahulepingu originaal.

Marta raputab pead.

ANDREI
(räägib vene aktsendiga)
Marta!

Jarmo ja Marta mõlemad pööravad ja näevad, et nende juurde
kõnnib ANDREI GUDKOV (26, tumepunases H&M kampsunis ja
heledate pükstega).

Martal hakkab süda kohe kiiremini lööma.

MARTA
Tere.

JARMO
Narvast tagasi?

Marta viskab Jarmo suunas pilgu.

ANDREI
Suhtlesin just presidendi
kantseleiga, president on haiglas,
erakorraline pimesooleoperatsioon.
Keegi minister tuleb tema asemel.

JARMO
Peaminister? Ma loodan, et mitte
kultuuriminister, ta on nii igav.

Marta saadab Jarmo suunas teele uue pilgu.

JARMO (CONT'D)
Mida? No ta on ju igav, sa ise
ütlesid ka.

Marta naeratab häbelikult.

Enne, kui Andrei jõuab midagi öelda, tuleb nende juurde
OPERAATOR (naine, 50ndates).

OPERAATOR
(näitab kaelas olevat
töötõendit)
Tere, ERR, kas teie teate
missuguseid elektripistikuid me
siin ruumis kasutada võime?

ANDREI
Jah, muidugi. Andrei Gudkov,
programmijuht, ERMi-poolne
koordinaator. Suhtlesime telefoni
teel. Meil on pikendusjuhtmeid ka,
kui..

Nad kõnnivad eemale. Marta vaatab neile järele.

JARMO
Ei ole midagi ilusamat, kui noor
armastus.

MARTA
Kas sa tööd ei peaks tegema?

JARMO
Ja-jah.

Jarmo läheb ära.

Telefoni PIIKS. See on Marta telefon.

Ekraanile ilmub sõnumi sisu:

22

Marta on segaduses, vaatab ringi. Tema rõõm on hoobilt
kadunud.